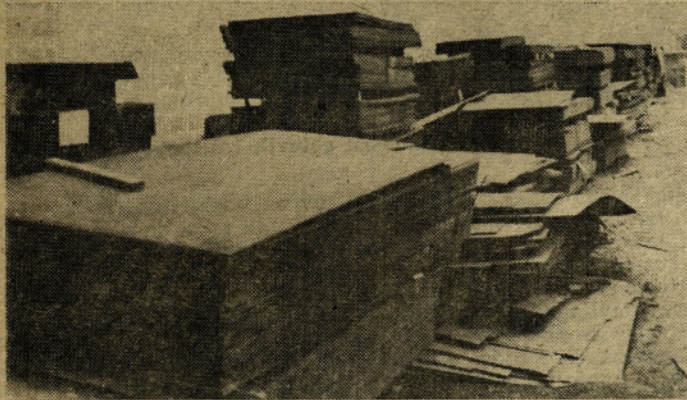

Besede in dejanja

V tej številki objavljamo podatke o našem poslovanju v letošnjem prvem polletju. Ti podatki nam kažejo, da moramo tudi v bodoče varčevati zlasti z materialom, ki je drag in si do skrajnosti prizadevati za znižanje proizvodnih in drugih stroškov.

Skoraj v vsaki številki našega lista opozarjamo na skrajno varčevanje, na izpolnjevanje stabilizacijskih ukrepov. Izgleda pa, da taka naša opozorila, ki izhajajo iz sklepov organov samoupravljanja in vodstva podjetja, nimajo zaželenega uspeha.

Ce pozorno pogledamo to sliko vidimo, da se ta pločevina, ki smo jo drago plačali nahaja vzdolž TOZD Tovarna kontejnerjev. Dež, megla in druge vremenske nevšečnosti jo spreminjajo v prah rje, ki jo je po dolgih mesecih ležanja na prostem tako močno načela, da v bodoče ne bo več uporabna.

Se nekaj časa in dragocena pločevina bo postala kup rjavega prahu.

Upravičeno postavljamo vprašanje zakaj tako? Govorimo in govorimo o odgovornosti, o redu in disciplini, o delavski kontroli, o vsem mogočem kaj moramo storiti in kaj ne smemo delati, da nam bo bolje šlo, da bomo imeli več dohodka, večje delovne uspehe. Če ne bomo prešli od besed k dejanjem se nam obeta kot vsakemu, ki tako dela manjši kos kruha. In če se povrnemo k pločevini, ki jo požira rja ker je ostala mesece nezavarovana, se vprašamo koliko smo dali zanjo in zakaj se naši milijoni spreminjajo v rjo!? Odgovor poiščite sami, mi pa smo vas kot vedno dobronamerno opozorili.

Vse za stabilizacijo

Kot v preteklosti, tako v sedanjosti se soočamo s številnimi problemi v našem družbenoekonomskem razvoju. Velikokrat so nastajale težave v našem gospodarstvu zaradi kriznih situacij v Evropi in v svetu, nemalokrat pa zaradi lastnih slabosti v jugoslovanskem, slovenskem in podjetniškem merilu. Da bi številne krizne situacije odpravili in vnaprej preprečili, smo v preteklosti sprejemali takomenovane gospodarske reforme in hoteli tudi z administrativnimi ukrepi preprečiti širjenje inflacije in zagotoviti stabilnejše gospodarjenje. Prizadevanja v tej smeri niso bila v

celoti uspešna zaradi nedoslednosti in pomanjkljive kontrole nad izvajanjem sprejetih ukrepov. Posledica zaradi neizvajanja dogovorjene politike na vseh ravneh, se negativno odražajo na družbeno ekonomski razvoj države in naše delovne organizacije, zaradi česar so družbenopolitični forumi in skupnosti na vseh ravneh (od zveze do občine) obravnavali obstoječe stanje ter sprejeli ustrezne ukrepe za stabilizacijo gospodarstva. Številni ukrepi, ki so bili sprejeti že doslej, obvezujejo vse brez izjeme, da se tvorno vključimo v prizadevanja za stanje.

Z namenom, da bi tudi v delovni organizaciji EMO zagotovili izvajanje nalog v zvezi s tem, so v vseh TOZD ustanovljeni KOORDINACIJSKI ODBORI ZA STABILIZACIJO, ki že delujejo. Na prvi seji DS bodo imenovali koordinacijski odbor za stabilizacijo tudi v samoupravni delovni skupnosti skupnih služb. Dejavnost KO za stabilizacijo v TOZD in skupnih službah povezuje in vsklajuje KOORDINACIJSKI ODBOR DELOVNE ORGANIZACIJE.

Koordinacijski odbori za stabilizacijo v TOZD in skupnih službah imajo nalogo, da izdelajo akcijske programe za določeno obdobje, v našem primeru do konca tega leta. Akcijski programi morajo izhajati iz ocene dejanskega

V. Praterner: "izvršujemo akcijske programe."

St. 8
Leto XXV.
27. 8. 1975

Celje - skladišče

D-Per

214/1975

1119750635,8

COBISS

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI EMO CELJE

Nova sistemizacija delovnih mest

Osnutek samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebni dohodek je pripravljen. Razmnožen je na ciklostil v več izvodih. Prav tako je pripravljena sistemizacija delovnih mest kot osnutek odnosno predlog.

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij so kritično presodili pripravljeni osnutek

O obeh predlaganih osnutkih je mnogo razpravljala komisija za vrednotenje delovnih mest. Komisija ni imela lahkega dela. Pri rangiranju delovnih mest je izvršila nekatere popravke kvalifikacij glede na primerjavo nekaterih delovnih mest z enakimi delovnimi mesti.

Osnutek samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebni dohodek in sistemizacijo delovnih mest so obravnavali tudi na sestanku predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, ki

Razprave se je udeležil tudi glavni direktor Miro Jančigaj

ga je vodil Danilo Kralj. Sestanku sta prisostvovala predsednik delavskega sveta Ervin Belak in glavni direktor Miro Jančigaj.

Po vsej verjetnosti bodo ti osnutki kmalu dani v javno razpravo po posameznih TOZD. Povsem sodeč so dokaj skrbno izdelani, vendar morajo dobiti svojo pravo vsebino šele po javni razpravi ko bodo dane in upoštevane stvarne pripombe.

Oba osnutka bomo objavili v našem listu tako, da jih bo lahko temeljito pregledal vsak član kolektiva.

Investicijski programi

Na zadnji izredni seji je delavski svet obravnaval uskladitev investicijskih programov z ozirom na možnosti in nove predpise o investicijah.

Ena od zelo važnih investicij se nanaša na zamenjavo generatorskega plina z mešanim plinom, ki ga bo dobavljala plinarna v Celju. Projekti za uvedbo tega plina so že izdelani.

Ta investicija sicer ne bo dajala nove proizvodnje in se ob tem

tudi proizvodi ne bodo spremenili. S prehodom na mešani plin ne bomo več uporabljali ogromne količine premoga. Tako bodo odpravljeni generatorji, ki že leta in leta onesnažujejo naše okolje. Z odpravo generatorjev pa se zmanjša tudi sedanja delovna sila, ki jih vzdržuje. Tu dela približno dvajset kvalificiranih delavcev, ki bodo razporejeni tokrat na njim ustrezna delovna mesta.

POSLOVANJE V I. POLLETJU

Obsežno poročilo o poslovanju v prvem polletju letošnjega leta je pripravljeno. Obravnavali ga bodo vsi delavski sveti TOZD in delavski svet podjetja. Lahko rečemo, da bi bilo gospodarsko stanje še kar zadovoljivo, če bi bili vsi naši izdelki pravočasno prodani. Tako pa imamo velike količine zalog.

Našim bralcem posređujemo podatke iz obširnega poročila o našem poslovanju v prvem polletju v skrajšani obliki.

Številne težave, ki so nastopile v prvem polletju v posameznih TOZD so povzročile neizpolnjevanje proizvodnega gospodarskega plana, oziroma postavljenih plan-skih ciljev. Zaradi tega TOZD močno odstopajo od proizvodnega plana. Pri celotnem podjetju znaša to odstopanje kar 23 % pri količinski proizvodnji, pri vrednostni proizvodnji pa 13 %. Na 10 % višjo vrednostno proizvodnjo od količinske pa vplivajo delno višje prodajne cene, delno pa boljši asortiment izdelkov v proizvodnji.

Vpliv višjih prodajnih cen je zlasti pri TOZD Odpreski, Frite in Bistrica.

TOZD Radiatorjev, ki je v prvem trimesečju sledil gospodarskemu proizvodnemu planu oziroma ga celo prekoračil za 1 %, je ob koncu prvega polletja zdrsnil na 90 % vrednostne proizvodnje in sicer zaradi tržnih problemov prodaje EMOTERM radiatorjev, je TOZD v obratu EMOTERM radiatorjev prešel že v mesecu maju iz dvoizmenskega na enoizmensko delo.

Posamezni TOZD vplivajo na odstopanje gotove vrednostne proizvodnje od celotnega gospodarskega plana v prvem polletju tako:

TOZD Frite	znižuje — 0,5 %
TOZD Posoda	znižuje — 8,9 %
TOZD Kotli	

Kotli znižuje — 0,1 %

Servis zvišuje + 0,2 %

TOZD Radiatorji	znižuje — 0,8 %
TOZD Odpreski	znižuje — 0,3 %
TOZD Bistrica	znižuje — 2,5 %
TOZD Kruševac	znižuje — 0,7 %
TOZD Orodjarna	znižuje — 0,2 %
Vzdrževanje	zvišuje + 0,8 %

SKUPAJ: — 13,0 %

Plan prodaje ni bil dosežen pri nobeni TOZD. Glavni vzrok za tako slabo stanje je izredno težaven položaj na domačem trgu, kjer kupna moč široke potrošnje rapidno pada. Da se je to stanje še poslabšalo je precejšen delež

doprinesel tudi uvoz, predvsem pri posodi, ki so jo trgovci kupovali zaradi ugodnejšega načina obračunavanja marže.

V drugem trimesečju se je stanje za večino našega programa na tržišču še poslabšalo tako, da je trenuten položaj že več kot kritičen. Izjema pri tem so le Trika radiatorji in kolesa, česar pa žal proizvajamo premalo.

Kot je že omenjeno je ponudba znatno višja od povpraševanja. Če bi se sedanjí gospodarski položaj popravil bi se to stanje lahko znatno popravilo, ker naš proizvodni program v večini ni tak, da bi bil predimenzioniran za trg.

Razen nekaj izjem lahko trdimo za celotni proizvodni program, da so zaloge previsoke. V zvezi z akcijo zmanjšanja zalog smo prešli na preorientacijo proizvodnje, da proizvajamo predvsem tisto, kar na tržišču še lahko plasiramo, kar naj bo tudi v bodoče smer naše proizvodne politike.

V II. kvartalu smo delno menjali prodajne pogoje pri vseh vrstah posode, TOBI program in kopalnih kadeh vse v cilju pospešitve prodaje in večjega izenačevanja z našo konkurenco.

S 7. 7. 1975 je stopil v veljavo težko pričakovani novi sporazum o spremembi prodajnih cen in pogojev pri vseh vrstah posode in pričakujemo večjo naklonjenost trgovske mreže.

V I. polletju 1975 je podjetje dvignilo cene:

— odpreski in kolesa	12 %
— frite in emajli	30 %
— pomivalne omarice	15 %

V obdelavi pa so sporazumi za kopalne kadi in WC izplakovalnike in za pločevinaste radiatorje.

S 7. 7. 1975 pa je bil sprejet sporazum o spremembi prodajnih pogojev posode, kjer smo prešli na maloprodajne cene.

Plan izvoza smo dosegli 97 %. Glavni vzrok je v težavah v proizvodnji, kjer so se pojavile težave pri emajliranju. Konec I.

Zaloge v skladišču gotovih izdelkov.

trimesečja smo imeli zaostalih in novih naročil za 771.051 \$.

Na inozemskem tržišču, prav tako kot na domačem tržišču vlada pritisk recesije. Naši zastopniki nam javljajo, da je prodaja artiklov široke potrošnje, med katere spada tudi posoda, v upadanju. Zato imajo kupci polna skladišča blaga in je dotok novih naročil zelo omejen. Zaradi tako težkega položaja na tržiščih in velike ponudbe naše konkurence je vprašanje cen vedno bolj v ospredju. To je predvsem občutiti pri težki posodi z nerjavečim robom. Povpraševanje po lahki posodi je na evropskih tržiščih v upadanju. Zahtevana je pretežno posoda v rdeči ali oranžni barvi, s tem, da so pokrovi dvobarvni. Izvedba pokrovov 85 v dveh barvah tehnološko pri nas še ni rešena. Prav tako je proizvodnja rdeče oziroma oranžne posode problematična in nastajajo težave pri našem delu, sedaj, ko se zahteva občutno povečanje izvoza. Uvedba čajnikov in kotličev v proizvodnjo vpliva na doseženo realizacijo, saj smo v prvem polletju tekočega leta izvozili emajlirane posode za 10,8 % več kot za isto obdobje leta 1974.

V prvem polletju t. l. smo v celoti rešili izvoz uslug za TOZD Kruševac ter smo začeli z odpremo uslug za TOZD Kontejnerji. Skupen izvoz EMO je znašal za I. polletje 1975 4,6 % več kot v letu 1974 za isto obdobje.

Oskrba s surovinami in reproductivnim materialom tako iz domačega kot iz inozemskega trga je bila v glavnem zadovoljiva, razen nekaterih izjem.

V prvem polletju je bila precej motena proizvodnja srednje in težke posode ter WC kotličev zaradi nepravočasnih dobav pločevine 0,80 in 1,20 mm iz skopske železarne. Zaradi izredno ostre kontrole kvalitete za naš program Železarna Skopje ne uspe sproti dobavljati v zahtevanih količinah, delno pa primanjkuje pločevine tudi zaradi pomanjkanja starega železa — nezadostnih kapacitet.

V prvem polletju so bili vsi TOZD, razen TOZD Bistrica zadovoljivo oskrbovani s surovinami in materiali iz uvoza, tako, da je proizvodnja lahko potekala nemoteno.

Cene na svetovnem trgu so se ustalile oziroma so še v rahlem padcu in so zlasti pri pločevini znatno pod domačimi.

Glavni problem, s katerim smo se v prvem polletju borili je ne-likvidnost, ki pa je pri realizaciji

uvoza poglavitna. To stanje smo reševali tako, da smo uvedli uvoz preko naših kupcev, ki so registrirani za uvozno dejavnost. Pripravljenost teh partnerjev pa je bila minimalna, ker so tudi ti v slabem finančnem položaju. Na ta način smo uvažali kemikalije in delno rezervne dele.

V prvi polovici leta nismo uspeli uvoziti sestavnih delov za klimatizerje zaradi administrativnih zaprek in finančnih sredstev.

V drugem polletju pričakujemo še večje težave, ki bodo v glavnem posledica restriktivnih ukrepov s strani države sprejetih 21. junija 1975 in pomanjkanja likvidnih finančnih sredstev.

Dosežena količinska proizvodnja znaša napram družbenemu planu 77 %, vrednostna pa 87 %.

Stroški so višji za 6 % na vrednost proizvodnje. V letošnjem letu so zaradi drugačnega obračuna zajeti stroški skupnih služb in vzdrževanja kot tuja usluga pod rednimi stroški. S tem v zvezi je povečana realizacija. Osební dohodki so bili izplačani 90 % napram planu za I. polletje 1975, v primeru z enakim obdobjem preteklega leta, pa so višji za 18 %.

V letošnjem letu so zelo porastle zakonske obveznosti na osebne dohodke, povišanje stanovanjskega prispevka od 6 % na 9 % in povečanje dajatev, za katere je osnova davek na dohodek. Vse te spremembe dajatev pa smo v družbenem planu že upoštevali.

Ker do konca tekočega leta lahko predvidevamo še znatno zvišanje stroškov zaradi podražitev je nujno sprejeti ostrejšie ukrepe za zniževanje raznih vrst stroškov — poraba materiala, kakor tudi vsa ostala potrošnja.

Skupne službe predvidevajo povečanje zaposlenih zaradi prenosa vodenja določenih delovnih mest oziroma zaposlenih in ostalih TOZD nazaj v skupne službe, kar je že izvršeno pri stanju 30. junija 1975.

Dejansko stanje zaposlenih per 30. 6. 1975 je znatno nižje od predvidenega in prav tako od stanja 31. 12. 1974. Do precejšnjega znižanja je prišlo pri TOZD Radiatorji in sicer zaradi ukinitev druge izmene v obratu EMOTERM radiatorjev, zaradi česar je ca. 30 zaposlenih odšlo v TOZD Emocntainer. Zmanjšalo se je tudi število zaposlenih v TOZD

Zaloge v skladišču polizdelkov.

Vse za stabilizacijo

Nadaljevanje s 1. strani
stanja vsake posamezne TOZD ter vsebovati konkretne ukrepe za odpravo pomanjkljivosti, ki ovirajo normalno poslovanje in onemogočajo stabilizacijo. Za učinkovito izvajanje ukrepov in njihovo kontrolo morajo biti določeni tudi nosilci nalog, obseg nalog in roki izvršitev in poročanja. Pomembno je, da z akcijskimi programi določimo tiste ukrepe, ki posamezni TOZD v največji možni meri zagotavljajo dobro gospodarjenje in stabilizacijo. Zaradi tega morajo akcijski programi TOZD vsebovati zlasti naslednje:

- oceno obstoječega stanja za določeno obdobje
- ukrepe za izvajanje dogovorjene gospodarske politike v TOZD in DO
- ukrepe za zagotovitev redne proizvodnje in prodaje
- naloge v zvezi z investicijskimi vlaganji (nepokrite invest. ipd.)
- ukrepe za boljše izkoriščenost strojnih kapacitet in delovnega časa
- ukrepe za povečanje izvoza in zmanjšanje uvoza (domače surovine)
- ukrepe za prihranek na materialnih stroških v strukturi CD najmanj za 1 % (boljše izkoriščanje materiala, vode, el. toka telef. itd.)
- ukrepe za pospešitev inovacij (izboljšave, izumi itd.)
- ukrepe za zagotovitev likvidnosti (zmanjšanje zalog, terjatve do kupeev)
- naloge in ukrepe za zagotovitev delovnega reda in discipline

(zamujevanje na delo, predčasno zapušcanje DM, neopravičeni izostanki, izsiljena bolovanja, zapušcanje DM med delom, vinjenost na delu, malomaren odnos do dela, neizvajanje del. nalog, nepravilen odnos do sodelavcev itd.)

To so le splošne naloge, ki jih morajo KO za stabilizacijo v TOZD konkretizirati v akcijskih programih, opredeliti obseg nalog, nosilce nalog, roke izvršitve in poročanja.

V teh naporih za stabilizacijo moramo sodelovati vsi in vsak na svojem delovnem mestu! Odstopanja in izmikavanja nalogam, ki smo jih sprejeli za svoje, ne smemo nikomur dopustiti. Dosledno in energično moramo vztrajati na uresničevanju dogovorjene politike gospodarjenja v TOZD, DO in občini.

Zavedati se moramo, da zdaj ni časa za malodušje, kritikanstvo in nediscipliniranost, temveč za konkretne akcije in disciplinirano izvajanje ukrepov za stabilizacijo in dobro gospodarjenje, kar bo koristilo vsem in vsakemu posamezniku posebej.

Zaključil bom z besedami sekretarja CK ZKJ Staneta Dolanca, ki je dejal: »Ne smemo trpeti lenuharjenja, delovne nedisciplinane, neopravičenih izostankov z dela, malomarnega odnosa do nalog in dolžnosti. Skratka, v opredeljenosti mora biti bolj ko kdaj boj za delovno storilnost, za odkrivanje notranjih rezerv, za sodobno in učinkovito poslovanje!«

Vlado Prafnemer

POSLOVANJE V 1. POLLETJU

Nadaljevanje s 1. strani

Iz pregleda vstopov in izstopov je razvidno, da se nam je v prvem polletju 1975 leta število zaposlenih zmanjšalo za 111. Fluktuacija delovne sile je še vedno močna, saj je prekinilo delovno razmerje 255 oseb, na novo pa se je zaposlilo 144 oseb. Največja fluktuacija nastopa pri moški delovni sili.

Na dan 30. 6. 1975 je bilo v podjetju zaposlenih 1916 moške delovne sile in 1604 ženske delovne sile.

Masa časovnega fonda se je v prvem polletju leta 1975 minimalno znižala, zaradi manjšega znižanja delovne sile. Delovni fond je v strukturi nižji za 0,7 % zaradi povečanja izostankov. Predvsem so se povečali redni dopusti, kar pomeni večji izkoristek rednega letnega dopusta v prvem polletju letošnjega leta, kot v istem času lani, nekoliko pa so se povečale boleznine nad 30 dni.

Delitev osebnih dohodkov v TOZD in skupnih službah je potekala v letošnjem prvem polletju v bistvu po smernicah, ki so veljale že za leto 1974. Povečanje oziroma rast osebnih dohodkov od 1. 1. 1975 je posledica popravkov cenikov za sestavljanje mase osebnih dohodkov po TOZD. Po dogovoru TOZD se je izvršilo prelitje stimulativnega dela OD iz leta 1974 v osnove cenikov in oblikovanje nove stimulacije na višjem nivoju za enak obseg proizvodnje.

Glede na postavitev realnejših osebnih dohodkov ter tako izboljšanje odnosov med delovnimi mesti, smo v prvem polletju pristopili k izdelavi novega Samoupravnega sporazuma o delitvi osebnega dohodka, katera akcija pa še ni zaključena.

V pričakovanju predvidene spremembe politike pri delitvi OD se opaža tekmovanje za doseganje višjih baznih vrednosti osebnih dohodkov.

V prvem polletju smo povprečno dvignili osebne dohodek za 28 %, če primerjamo z lanskim enakim obdobjem.

Zaloge surovin in materiala so se v primerjavi s 1. 1. 1975 znižale, vendar so zadoščale za normalen obseg proizvodnje. V začetku leta so bile zaloge previsoke.

Nedokončana proizvodnja in polizdelki so nekoliko porasli. Močno so se dvignile zaloge gotovih izdelkov. Največji porast je pri univerzal, dekor, ideal in pocinkani posodi, pri emoterm radiatorjih, pri univerzal in special vodnih kotlih, kopalnih kadeh, pomivalnih omarih, kaminih, infra grelcih in dimnih ceveh. Posledica zalog je predvsem zaradi sezonskih artiklov in pa slabše prodaje tudi ostalih izdelkov.

Terjatve so nekoliko manjše kot 1. 1. 1975, enako tudi denarna sredstva.

Zaradi nedosežene planirane realizacije nismo mogli realizirati postavljenih planskih ciljev, da

bi ustvarili pozitiven finančni rezultat. Ustvarjen dohodek je prenik, da bi lahko pokrili pogodbene in družbene obveznosti in vse obveznosti do osebnih dohodkov.

Glavni vzroki za nedoseženo realizacijo je močno zmanjšano povpraševanje po naših izdelkih (vpliv nelikvidnosti trgovske mreže), delno pa tudi močna zasičenost tržišča z našimi artikli.

Glede na dosežen celotni dohodek so vsi stroški v njegovi strukturi porasli s primerjavo na gospodarski plan. Tako so višje zakonske in pogodbene obveznosti in tudi materialni stroški in osebni dohodki.

V poslovnem poročilu za prvo trimesečje smo ugotavljali močan porast zalog, nelikvidnost in slab finančni rezultat. Zaloge so se v drugem četrtletju še povečale, finančni rezultat se je še poslabšal, zaradi tega pa je nelikvidnost še večja. Zato so naloge, ki smo jih sprejemali ob obravnavi poslovnega poročila za prvo četrtletje enake, ki jih je pa potrebno še z večjo zavzetostjo reševati.

LT »EMO« V LETU INOVACIJ

V prejšnji številki Emajlirca smo se na kratko seznanili z delom društva LT v preteklem obdobju na področju inovacij in tehničnih izboljšav.

Namen današnjega članka pa je, da seznanimo članke z možnostmi, ki jih daje društvo svojim članom pri praktični realizaciji njihovih predlogov.

Ze samo članstvo v društvu LT ima namen, da se bavimo s tehniko, njenimi zanimivostmi ter da to po možnosti praktično uporabimo.

Delovno okolje v naši tovarni nam daje ogromne možnosti za seznanitev z moderno in tudi z zastarelo tehniko. Če smo odprtih oči, lahko dnevno opazujemo, kako na stari tehniki skušamo čimveč, čimbolje ter kolikor se da sodobno delati. Stari stroji z dodatno izdelanimi podajalnimi napravami izdelujejo sodobne izdelke. Tudi sodobni stroji potrebujejo veliko pripomočkov, orodij in raznih navidezno manjših izboljšav, da zaživijo tako kot to narekuje sodobna proizvodnja. To je delo naših ljudi, to je tudi področje inovacijske dejavnosti naših članov LT.

Upravni odbor društva je sprejel sklep, da v okviru možnosti pomaga vsakemu članu LT realizirati njegove zamisli za razne tehnične izboljšave. Kot prvi bi prišli v poštev tisti predlogi članov LT, katerih zamisel lahko predlagatelj sam z društveno pomočjo realizira. To so predvsem razne drobne enostavne izboljšave, katere pa kljub temu lahko podjetju zelo koristijo.

Kot drugi so predlogi, ki zahtevajo daljšo in temeljitejšo študijo ter so vezani na znatna denarna sredstva. V tem slučaju bi o potrebnih pomočih članu LT za realizacijo njegovega predloga razpravljali člani upravnega odbora društva. V teh primerih lahko pride do vprašanja delne soudeležbe izdelavnih stroškov s strani predlagatelja po predhodnem dogovoru.

Franc Rojšek-Jaka

Dne 11. avgusta je nenadoma preminul Franc Rojšek — Jaka, v starosti 61 let. Narodni heroj Franc Rojšek — Jaka je bil dolga leta komandant celjske garnizije in je bil upokojen kot generalmajor.

Po upokojitvi je bil predsednik ZZB NOV Celje, Poleg odlikovanja narodnega heroja je bil odlikovan s številnimi drugimi visokimi odlikovanji.

Rodil se je v Zadobrovi pri Ljubljani in se takoj po okupaciji leta 1941 vključil v NOB. Bil je komandant ljubljanske brigade in številnih drugih enot.

Med Celjani in borci NOV je bil tovariš Jaka zelo priljubljen in spoštovan. Bil je vedno skromen in neutrudljiv komunist, ki je dal vse kar je zmozel za našo sedanost.

Društvo si pridržuje pravico sklepati o tem, ali je pripravljeno in zainteresirano pomagati predlog realizirati ali ne. Kot glavno nalogo smo si zadali podpreti realne zamisli in jih pomagati realizirati.

Samoupravni organi imajo v našem podjetju komisijo za inovacije. LT EMO pa v področje te komisije ne posega. Naš namen je pomagati članu LT realizirati njegovo zamisel in jo kot tako posredovati komisiji za inovacije. S tem je omogočeno članu LT, da sodeluje pri uresnitvi svoje zamisli. Po drugi strani pa je omogočeno, da komisija že tako realiziran predlog hitreje obravnava. S tem je omogočeno članu LT, da pride hitreje do svojega materialnega priznanja.

Iz prakse je znano, da imamo različne kritike, da gotovi predlogi spadajo v službeno dolžnost. Kritiki so ponavadi taki, ki na področju inovacij še niso ničesar naredili. V takih slučajih je možno, da član LT svoj predlog realizira preko društva, sam pa ostane anonimen (pod šifro), kot je splošna praksa raznih natečajev. Za samo društvo je važno, da so predlogi za podjetje in družbo koristni, da so predlagatelji člani LT EMO ter da je zamisel resnična njihova.

Da se izognemo nepotrebnim birokraciji, je upravni odbor društva zadalžil tov. Alfreda Meznariča in tov. Ludvika Pavčiča, da pregledata predloge ter tam, kjer so potrebna mala finančna sredstva, omogočita realizacijo. Problemi, ki terjajo več sredstev, se obvezno obravnavajo na upravnem odboru društva LT EMO.

Skušal sem na kratko prikazati, na kakšen način želi društvo LT EMO pomagati svojim članom, da svoje zamisli realizirajo. Morda izgleda vse preveč idealno. V prihodnji številki bom skušal prikazati težave, katere lahko nastopijo ob dosedanji praksi, ki jo imamo s predlogi.

Meznarič

Pogovor s sodelavci

Obiskali smo naše sodelavce v neposredni proizvodnji v TOZD — tovarna posode. Pogovarjali smo se o raznih vprašanjih in odgovore zabeležili.

Ivan Leben: »nujni so občasni informativni sestanki.«

»Moja delovna skupina je deloma seznanjena z gospodarskim stanjem podjetja. Imamo občasne sestanke. To so informativni sestanki, ki so nujni, da se pogovorimo o delu in gospodarskih problemih TOZD in OZD.

Imamo bogato tradicijo pri izvozu naših izdelkov, vendar imam vtis, da te prednosti ne izkoristimo tako kot bi bilo treba. Po mojem mnenju bi lahko več izvažali kot doslej.

Velike zaloge gotovih izdelkov imajo slab vpliv na delovno storilnost. Proizvajati bi morali tiste

in delitev sredstev za osebne dohodke kot tudi to, da se pripravljajo nova analitična ocena delovnih mest. Mislim, da je treba te akte skrbno preštudirati tako, da bo na posameznem delovnem mestu vrednoteno resnično delo in to delo tudi pravilno plačano. Pri sprejemanju teh aktov se ne smemo spuščati v drobnjakarstvo in ustvarjati »dirko« kdo bo na višji lestevici »rang liste«. Kot sem že dejal moramo vrednotiti dejansko delo na posameznem delovnem mestu.«

Zupanc Stanko — nismo dovolj obveščeni.

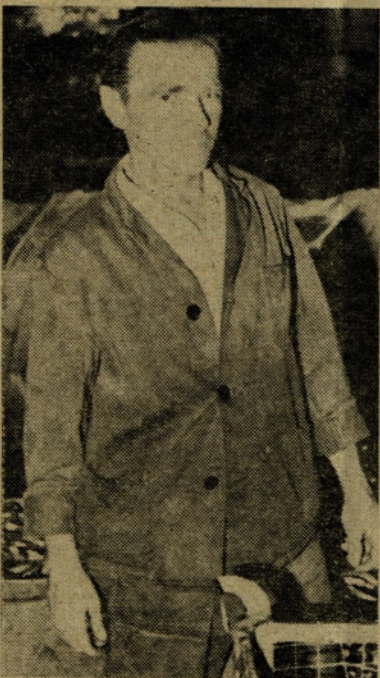
»Po mojem mišljenju, bi morali imeti vsaj enkrat mesečno kratek informativni sestanek delovne skupine, na katerem bi se seznanili z gospodarsko problematiko TOZD in OZD. Takih sestankov nimamo. Včasih smo jih imeli.

Imam vtis, da nismo dovolj disciplinirani pri delu. Tisti, ki je vezan na normo, ne more od stroja, nekateri, ki nimajo norme, imajo pa delo, ki bi ga morali opraviti, ne izkoristijo delovnega časa tako kot bi bilo treba. To ne velja za mojo delovno skupino, to so splošna zapaženja več ali manj v vseh TOZD.

Dogajajo se razne stvari, ki bi me zanimale. Tolmačenja pa ni. Neposredni razgovor je najboljša informacija.

Naše norme so stare za današnji čas. Marsikaj se je spremenilo. Nihče se zato ne briga. Vem, da pripravljajo nov samoupravni sporazum o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebni dohodek. Menda se tam zgoraj kregajo, kdo bo imel višjo grupo in stvar ne krene nikamor.

Zelo me boli, da gre toliko posode v IIIa. Morali bi delati bolj kvalitetno in postriti odgovornost.«

Stanko Zupanc

Težave v našem gospodarstvu so, vendar sem prepričan, da bomo tudi to premagali, če bomo res pridno delali.«

Pinter Marija — celotna organizacija dela ni izpeljana.

»Pri nas so norme stare že deset let. Urna postavka je prenizka. To je stara analitična ocena. Od takrat, ko je bila sprejeta, se je marsikaj spremenilo. Razumem, da ne moremo vsega storiti kar čez noč. Uvajanje nove organizacije pa se že vleče v medogled. To ni dobro za našo proizvodnjo.

Pri nas se delovna skupina bolj redko sestaja ali pa sploh ne. Lahko bi se marsikaj na kratko pogovorili in več vedeli.

Pri obračunavanju osebnega dohodka je vsa stvar tako zamotana, da to malokdo razume. Tu so razne nagrade, dodatki in podobno. To bi bilo treba poenostaviti ob prehodu na nov sistem nagrajevanja po delu.

Mislim, da smo v proizvodnji dovolj disciplinirani pri delu. Pri stroju je števec in če zapustim delovno mesto, ne morem doseči norme.

Marija Pinter

Pravljajo se nov način nagrajevanja po delu. O tem zelo malo vem. O listi razpravljajo baje že dolgo. Ne morejo se sporazumeti. Vsak bi rad v večjo skupino. Mislim, da moramo plačati človeka po dejansko opravljenem in pravilno vrednotenem delu. O teh rečeh se moramo vsi delavci sporazumeti. Če se lahko meri delo v proizvodnji, moramo poiskati način za merjenje dela tudi v režiji.«

Drolle Fanika — vezana sem na delo.

»Ko pridem v službo, se takoj lotim dela in ne zapustim do konca, delovnega mesta. Norma in skrb za pravilno opravljeno delo mi ne dopuščata, da bi se odstranila z delovnega mesta.

Glede discipline bi človek marsikaj povedal, toda potem ne bi bilo prav. Se bo že uredilo. Red in disciplina pri delu morata biti, drugače ni uspeha.

Res ne kaže hiteti za rešitev nagrajevanja tako, da bi bilo čim bolj urejeno. Ta reč se

Fanika Drolle

pa vendarle predolgo vleče. Glede obveščenosti lahko rečem, da bi bila zadovoljna, če bi imela delovna skupina občasne kratke sestanke, na katerih bi se malo pogovorili. Taki razgovori so potrebni delovnega človeka in ugodno vplivajo na razpoloženje pri delu.

Če bomo hoteli doseči dobre gospodarske uspehe je odvisno tudi od vseh nas, če bomo na delovnem mestu res delali. Vsak bi moral opravljati ves delovni čas koristno delo. Imam vtis, da mnogo časa zapravimo ali nekateri zapravijo, brez potrebe za razne »sprehode« po tovarni kar velja zlasti za režijska delovna mesta, seveda ne za vsa ampak za tista, ki niso kontrolirana.

Disciplina bi morala biti enaka za vse in ne le za delavca v proizvodnji.«

Tekmovanje varilcev

V Celju bo v mesecu septembru regionalno tekmovanje varilcev. Tekmovanje organizira Društvo za varilno tehniko Socialistične republike Slovenije, Ljudske tehnike Socialistične republike Slovenije in Republiškega odbora sindikatov kovinske industrije Slovenije. Tekmovali naj bi predvsem v plamenskem in elektro varjenjem v pogledu kakovosti in hitrosti varenja. Za izvedbo tekmovanja v celjski regiji je že postavljen poseben odbor, ki bo organiziral to tekmovanje v Celju. Tekmovali bodo varilci predvsem iz tistih TOZD, ki imajo v svojem delu veliko opravka z varenjem. Po še nepotrjenih podatkih bodo tekmovali tekmovalci iz Celja — EMO, Žična, Klima, Libela, Rudarski-energo kombinat Velenje, Kovaška industrija Zreče, SIP Šempeter in še drugi. Vsekakor zanimivo tekmovanje, ki bo najbolj spretne tekmovalce popeljalo na republiško in po možnosti še na zvezno tekmovanje. Inicijativnemu odboru pod vodstvom Lojzeta Drogenika želimo obilo uspehov pri organiziranju tekmovanja.

O tekmovanju bomo še poročali.

K. F.

OBNAŠANJE PRI DELU

Lahko bi napisali drugačen naslov, če pišemo o redu in disciplini pri delu. Lahko bi napisali n. pr.: »Zakaj smo taki?« To ne bi bilo prav, ker vsi nismo »taki«. Vsi nismo nedisciplinirani pri delu. Velika večina opravlja svoje delo tako kot je zanjo obvezno in z zavestno socialistično-samoupravnno delovno disciplino.

Zadnji čas je bilo mnogo razprave med drugim tudi o naši disciplini pri delu. O tem je razpravljala in sklepala delavski svet, ki je sprejel zelo ostre ukrepe, njemu pa bodo morali slediti delavski sveti TOZD.

Da bi se malo bolje seznanili, kako je z redom in disciplino v vseh TOZD, smo se pogovarjali z našimi sodelavci, ki imajo s temi zadevami precej opravka.

Ivan Zavšek

Naš pravnik Janez Krbavec, ki pripravlja gradivo za komisije za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti, nam je povedal, da je mesečno do trideset hujših kršitev delovnih obveznosti v vseh TOZD. Največ kršitev je zaradi medsebojnega pretepanja, ustvarjanja nereda, prekomernega uživanja alkohola, tatvin, neopravičenih izostankov z dela in zapuščanja delovnega mesta med delovnim časom.

V TOZD Tovarna posode so glede reda in discipline pri delu zelo dosledni, zato je iz te TOZD tudi največ prijavi. V drugih TOZD, ki imajo sicer mnogo manjše število zaposlenih, marsikaj »spregledajo«, zato tudi komisije za ugotavljanje kršitev de-

lovniš obveznosti nimajo mnogo posla.

Predsednik komisije za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti v TOZD Tovarna posode Ivan Zavšek nam je povedal, da ima njegova komisija mnogo dela. Kazni, ki jih izreče komisija, vzgojno vplivajo na kršitelje kar se vidi iz tega, da ni ponovnih prijav kršitev delovnih obveznosti za tiste delavce, ki so bili že enkrat kaznovani.

Pri prijavah kršitev delovnih obveznosti je značilno, da se te nanašajo le na delavce, manj ali pa sploh ne na vodstvene in vodilne delavce, čeprav je lahko opaziti, da tudi ti kršijo delovne obveznosti. Toda kjer ni tožnika, ni sodnika. Tako sta nam povedala Zavšek in Krbavec, ki se s tem nehvaležnim poslom mnogo ukvarjata.

Večina prijav o kršitvah delovnih obveznosti je zelo pomanjkljivo napisanih. Zaradi tega ima pravna služba mnogo administrativnega dela, če hoče izvesti postopek v skladu s predpisi, ki so glede tega zelo natančni.

Pri razsojanju prekrškov je najtežje to, da v večini primerov ni mogoče ugotoviti materialne škode, ki nastane v zvezi s storjenim prekrškom. Posamezne TOZD bodo morale imenovati posebne komisije za ugotavljanje škode in jo zapisniško ugotoviti. Edino tako, bo lahko komisija odločala o povrnitvi materialne škode, ki jo je kršilec delovne obveznosti povzročil s svojim dejanjem.

To je torej nekaj drobcev in našega vsakdanjega dogajanja. Verjetno ne bomo nikoli uspeli, da bi bili vsi pri delu enako disciplinirani. Nikakor pa ne moremo dopuščati, da bi v našem samoupravnem sistemu kdorkoli izkoriščal samoupravno skupnost s tem, da ne izpolnjuje svojih delovnih obveznosti, da povzroča materialno škodo in kvari s svojim obnašanjem delovno disciplino.

teklim delom v naši tovarni. Upam, da sem s tem, dal povojni generaciji vajencev in učencev Industrijsko-kovinarske šole EMO spodbudo, da tudi oni opišejo

svoje spomine. Njihovo življenje je bilo po vojni zelo zanimivo in razburkano, tako kakor je bil čas v katerem so se učili.

Meznarič

Nekdanji vajenci IKŠ. V sredini je Les Matija nekdanji vodja vajeniške delavnice.

OBJAVA

PREDLOGA SPREMENB IN DOPOLNITEV SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O MEDSEBOJNIH RAZMERJIH DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU

Med tiskanjem našega Samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih je 18. 5. 1974 stopil v veljavo republiški Zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu in o delovnih razmerjih med delavci in zasebnimi delodajalci. Zato nekatera področja (naprimer poročniški dopust) v našem sporazumu niso urejena skladno z zakonom. Da bi se ta neskladja odpravila, je bil izdelan predlog sprememb in dopolnitev sporazuma.

V tem predlogu pa so prikazane tudi možne spremembe oz. dopolnitve, ki jih je praksa ob sami uporabi sporazuma priznala za primernejše.

Samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih delavcev se lahko spreminja le po enakem postopku, kot je bil sprejet. Ko bo torej po javni razpravi (ki bo trajala do 15. 9. 1975) izdelan dokončen predlog sprememb in dopolnitev, bodo le-te postale veljavne, ko jih bodo podpisale 2/3 delavcev v vsaki TOZD oz. v skupnih službah. Pripombe na predlog sprememb in dopolnitev bo sprejemala pravna služba, do konca javne razprave, torej do 15. 9. 1975.

4. člen

črta se zadnji stavek (ker pravilnik o medsebojnih razmerjih teh vprašanj ne ureja, temveč jih bo urejal samoupravni sporazum o izobraževanju, štipendiranju in pripravništvu).

26. člen

Prvi odstavek se spremeni in se glasi: »... ureja samoupravni sporazum o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in delitev sredstev na OD«.

Drugi odstavek se spremeni in se glasi: »... izpopolnjevanja ureja Samoupravni sporazum o strokovnem izobraževanju, štipendiranju in pripravništvu.«

30. člen

Prvi odstavek se na koncu spremeni in se glasi: »... določeni v tem sporazumu ter v Samoupravnem sporazumu o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in delitev sredstev za OD.«

32. člen

Spremeni se drugi odstavek in se glasi: »O uvedbi nadurnega dela odloča komisija za medsebojna razmerja, kadar pa to ni mogoče, pa delovna skupina oz. tisti delavci določene delovne skupine, ki so na delu prisotni.«

33. člen

Se dopolni v zadnjem stavku, ki se glasi: »Osnove in merila za delitev OD za nadurno delo ureja Samoupravni sporazum o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za OD.«

40. člen

Doda se nov tretji odstavek, ki se glasi: »Delavec, ki ima najmanj 30 let pokojninske dobe in 55 let starosti oz. delavka, ki ima najmanj 25 let pokojninske dobe in 50 let starosti ima lahko dopusta največ Nadaljevanje na 6. strani

SKROMNA OBLETNICA

V mesecu juniju smo organizirali srečanje vajencev, ki smo vstopili v tovarno 1941 leta.

Od 15 preživelih se nas je srečanja udeležilo 10, kar je na število odkimajočih se let, kar lepo.

Obletnice se navadno praznujejo ob končanem šolanju. Mi nismo imeli sreče skupaj končati šolanje. Kdor je imel srečo je izpite opravil v letu 1944, ostali pa v letu 1946 — 1947, odvisno od vojnih razmer.

Povabilu se je odzval krepak 86-letnik, tov. Les Matija, ki je bil takrat vodja vajeniške delavnice. Enako se je odzvala tudi tov. Hartman (Vovk) Štefka, takratna in poznejša uslužbenka na šoli. S ponosom smo se spominjali, da smo v tistih težkih okupacijskih časih uspeli v delavnici ohranili kot občevalni jezik slo-

venščino. Onemogočili smo tudi razne nemško nastrojene elemente. Kljub svoji mladosti smo že takrat prispevali svoj delež k pasivnem odporu. Po obvezni mobilizaciji v nemško vojsko, smo skoraj vsi našli način, da smo se pridružili enotam NOV v domovini ali v zavezniških armadah. Po vojni smo se vsi zaposlili v našem gospodarstvu. V povojnem obdobju smo se skoraj vsi udeležili mladinskih delovnih akcij in po svojih močeh prispevali k obnovi. Z zadovoljstvom smo ugotovili, da smo večinoma zaposleni v strokah, za katere smo se izučili. Gmotno smo primerno oskrbljeni. Na stran pota nismo zašli. Povprečna starost, je 50 let.

To srečanje je drugo po vojni. Ta skromni prispevek je namenjen, da se bežno spoznamo s pre-

Nadaljevanje s 5. strani

36 dni letnega dopusta, če mu (ji) toliko letnega dopusta izračunanega po osnovah in merilih tega sporazuma pripada.«

48. člen

Drugi odstavek se dopolni, doda se nova tretja alineja, ki se glasi: Nad 30 dni, 4 dni. Z

53. člen

Doda se nov tretji odstavek, dosednji tretji, četrti in peti odstavek postanejo, četrti, peti in šesti odstavek: »V slučaju elementarne nesreče se lahko delavcu odobri do 3 dni izrednega plačanega dopusta.«

59. člen

V tretjem odstavku se črta besedi »ali zasedeno«

68. člen

Dosednji drugi odstavek postane peti odstavek, dodajo pa se novi drugi tretji in četrti odstavek, ki se glasijo: »po preteku porodniškega dopusta v trajanju 105 dni ima delavka, če to zahteva, pravico:

- nadaljevati izrabo porodniškega dopusta še 141 dni ali
- delati 4 ure na dan do 12 meseca otrokove starosti.

Delavka je dolžna obvestiti TOZD (skupne službe) najkasneje 30 dni pred iztekom 105 dni porodniškega dopusta, katero od obeh možnosti iz prejšnjega odstavka bo izbrala.

Razpored 4-urnega delovnega časa določi delavki komisija za medsebojna razmerja, ob upoštevanju zahtev delovnega procesa in delavkinih želja.

Kadar delavka brez svoje krivde....«

70. člen

Se v celoti črta in se nadomesti z besedilom: »Podaljšan dopust po drugem odstavku 68. člena ima lahko oče otroka, če ga neguje in, če sta se roditelja tako sporazumela. Delavcu se tak dopust odobri na podlagi potrjene organizacije, združenega dela, kjer je zaposlena mati otroka, da bo po izrabi 105 dni porodniškega dopusta, začela delati s polnim delovnim časom. V primeru, da izrabi podaljšan dopust oče otroka, veljajo tudi zanj določbe tretjega in četrtega odstavka 68. člena.

72. člen

V drugem odstavku se spremeni naziv sporazuma: »... ureja Samoupravni sporazum o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in delitev sredstev za OD, v skladu...«

79/a člen

Za 79. členom se doda nov 79/a člen, ki se glasi: »Delavčevo odgovornost za kršitev obveznosti iz medsebojnih razmerij ugotavlja komisija za ugotavljanje kršitev obveznosti iz medsebojnih razmerij. Komisija lahko delavcu za ugotovljeno odgovornost izreče naslednje ukrepe:

- opomin,
- javni opomin,
- začasna razporeditev delavca na drugo delovno mesto, za katero se zahteva enaka ali neposredno nižja strokovna izobrazba določenega poklica oz. smeri ali stroke, največ za dobo 1 leta,
- odstavitev delavca z vodilnega delovnega mesta,
- prenehanje lastnosti delavca v združenem delu zaradi hujše kršitve skupnih interesov drugih delavcev ali TOZD (skupnih služb).

80. člen

Se spremeni in se glasi: »Pravilnik o medsebojnih razmerjih določa postopek za ugotavljanje kršitev dogovorjenih obveznosti, organe za začetek in vodenje postopka, zastaralne roke ter druge pogoje in način uresničevanja pravic in obveznosti v zvezi z odgovornostjo delavcev.

Pri določanju postopka v pravilniku se upoštevajo načela javnosti, neposrednosti in dvostopnosti.

85/a člen

Doda se nov 85/a člen, ki se glasi: »Kadar delavec ne poda izjave, da ne želi več delati v TOZD (skupnih službah), se da nedvomno ugotoviti takšno njegovo željo iz naslednjih okoliščin:

- delavec 3 dni zapored izostane z dela, svojega izostanka pa ne opraviči niti osebno, niti pisмено ali kako drugače,
- delavec ni v bolniškem staležu.

100. člen

Se spremeni in se glasi: »Kadar je odločala o delavčevi pravici na prvi stopnji komisija za medsebojna razmerja ali komisija za ugotavljanje kršitev obveznosti iz medsebojnih razmerij, odloča na drugi stopnji DS TOZD (skupnih služb) oziroma zbor delavcev v tistih TOZD, ki nimajo DS.

Komisija za medsebojna razmerja pa lahko odloča tudi na drugi stopnji o delavčevi zahtevi za varstvo pravic, če je bila po sprejemu svojega prvega sklepa seznanjena z novimi dejstvi ali dokazi.«

OBJAVA

Naš sektor za poslovno koordinacijo in Ljubljanska banka sta nas prosila, naj deloma objavimo PRAVILNIK O VARČEVANJU ZA STANOVANJSKO IN KOMUNALNO GOSPODARSTVO. Objavljamo le tisti del pravilnika, ki obravnava stanovanjsko varčevanje in ki bo prav gotovo zanimal naše člane kolektiva.

5. člen

Podružnica banke daje po tem pravilniku posojila: organizacijam in občanom za nakup novih in samskih stanovanj in stanovanjskih hiš od proizvajalcev stanovanj ali organizacij, ki so pooblašene za prodajo stanovanj; organizacijam in občanom za zidavo stanovanjskih hiš; organizacijam in občanom za rekonstrukcijo obstoječih stanovanjskih hiš in stanovanj pod pogojem, da se s to rekonstrukcijo poveča stanovanjska površina oziroma število stanovanjskih prostorov ali se zboljšajo stanovanjske razmere z uvedbo ali modernizacijo sanitarne oziroma ogrevalne opreme; občanom za pridobitev stanovanjske pravice v novih najemnih stanovanjih;

organizacijam in občanom za nakup stavbnega zemljišča od pooblaščenih organizacij ali občin; komunalnim in drugim organizacijam za graditev komunalnih naprav in napeljav na zemljišču, ki je po občinskem programu določeno za stanovanjsko graditev.

8. člen

Pravice in dolžnosti občanov, ki varčujejo namensko za stanovanjsko posojilo, so določene s tem pravilnikom in pogodbo o namenskem varčevanju.

Podružnica banke daje po tem pravilniku posojila samo državljanom SFRJ oz. tistim, ki so z mednarodno konvencijo izenačeni z državljani SFRJ.

9. člen

Občan lahko namensko varčuje: z enkratnim pologom, z rednimi mesečnimi pologi.

10. člen

Najkrajša varčevalna doba je 2 leti. Privarčevani znesek mora biti tako visok, da dobi občan pravico do posojila v znesku najmanj 10.000.— din.

11. člen

Občan med varčevanjem ne more dvigniti privarčevanega zneska niti obresti, lahko pa odpove pogodbo o namenskem varčevanju. Odpoved mora predložiti podružnici banke pisмено.

Podružnica banke bo v tem primeru obračunala na privarčevani znesek obresti po obrestni meri, ki velja za hranilne vloge na vpogled, in izplačala privarčevani znesek ter obresti v 30 dneh od dneva prejema odpovedi. Občan lahko preklic odpoved pogodbe o namenskem varčevanju samo pred izplačilom privarčevanega zneska in obresti.

Občan, ki je že dvignil privarčevani znesek in obresti, lahko sklene novo pogodbo o namenskem varčevanju, vendar mu podružnica banke ne upošteva prejšnje dobe varčevanja.

12. člen

Podružnica banke lahko na predlog očana podaljša ali skrajša s pogodbo določeno dobo varčevanja. Za vsako tako spremembo sklene občan in podružnica banke dodatek k pogodbi o namenskem varčevanju.

Občan lahko molče podaljša s pogodbo določeno dobo varčevanja. Šteje se da je doba namenskega varčevanja molče podaljšana, če občan po izteku dogovorjene varčevalne dobe še naprej nepretrgoma plačuje dogovorjene mesečne pologe ali če po izteku pogodbeno dogovorjene varčevalne dobe preneha z varčevanjem in ne vloži zahtevka za posojilo.

Občanu, ki namensko varčuje z enkratnim pologom in po končani dobi varčevanja ne vloži zahtevka za posojilo, podaljša podružnica banke dobo namenskega varčevanja za čas do vložitve zahtevka za posojilo.

V obeh primerih dobi občan na privarčevani znesek pripadajoče posojilo po lestvici za vsako dopolnjeno leto varčevanja.

13. člen

Občanu, ki ne plača enega ali več rednih mesečnih polgov, se s pogodbo določena varčevalna doba podaljša za toliko mesecev, kolikor mesecev kasni z rednimi mesečnimi pologi.

14. člen

Občan lahko prenese pravice in dolžnosti iz pogodbe o namenskem varčevanju v soglasju s podružnico banke samo na zakonca, otroke, brate, sestre in starše.

15. člen

Če občan med varčevanjem ali potem, ko je že izpolnil pogoje za posojilo, umre, lahko na podlagi sklepa o dedovanju vstopi dedič v njegove pravice in obveznosti iz pogodbe o namenskem varčevanju.

16. člen

Privarčevani znesek obreštuje podružnica banke po 2 % letni obrestni meri, posojila pa daje po 4 % letni obrestni meri.

Po preteku 10 let od začetka odplačevanja posojila bo podružnica banke povečala letno obrestno mero za neodplačani del posojila na 6 % letno. Občan vrača posojilo v mesečnih obrokih, ki znašajo šestino polletne anuitete.

17. člen

Po končani varčevalni dobi občan ne more dvigniti privarčevanega zneska in obresti. Podružnica banke prenese ob odobritvi posojila privarčevani znesek in obresti na poseben račun lastne udeležbe občana in ga obreštuje do porabe po enaki obrestni meri kot med varčevanjem. Kadar občan dobi posojilo za nakup stanovanja v etažni lastnini ali za pridobitev stanovanjske pravice, porabi privarčevani znesek in obresti kot lastno udeležbo na enak način kot posojilo.

Kadar občan gradi družinsko stanovanjsko hišo ali rekonstruira obstoječo stanovanjsko hišo ali stanovanje po določilih tega pravilnika, mu banka vrne ob sklenitvi posojilne pogodbe na njegovo zahtevo največ 50 % privarčevanega zneska in obresti v gotovini, ostanek pa lahko porabi ob predložitvi ustrezne dokumentacije.

Emajlirec sd 12

18. člen

Ce se občan po končani varčevalni dobi odpove pravici do posojila, mu banka na njegovo zahtevo najkasneje v 30 dneh izplača privarčevani znesek in obresti, ki mu jih obračuna po obrestni meri, ki velja za hranilne vloge na vpogled.

19. člen

Po končani varčevalni dobi pridobi občan pravico do posojila, ki jo uveljavi s tem, da predloži podružnici banke na posebnem obrazcu zahtevek za posojilo.

Zahtevek za posojilo mora vsebovati zlasti: podatek o povprečnem osebnem dohodku občana — posojilojemalca in njegovega zakonca za zadnje trimesečje. To potrdilo mora biti potrjeno od organizacije, kjer občan oz. njegov zakonec združuje svoje delo;

izjavo o številu nepreskrbljenih članov družine; dokument, iz katerega je razvidno, za kaj bo porabil posojilo;

a) kadar kupuje stanovanje ali stanovanjsko hišo neposredno od organizacije, ki je pooblaščen za proizvodnjo ali prodajo stanovanj: kupoprodajno pogodbo, overovljeno na sodišču; menico za 2.— din, podpisano od kreditno sposobnih porokov;

b) kadar gradi stanovanjsko hišo: gradbeno dovoljenje s tehnično dokumentacijo; zemljiško-knjižni izpisek, če je posojilojemalec lastnik stavbnega zemljišča; zemljiško-knjižni izpisek z vknjiženo pravico do uporabe stavbnega zemljišča v gradbene namene, če posojilojemalec gradi na zemljišču, ki je v družbeni lastnini;

c) kadar rekonstruira obstoječo stanovanjsko hišo ali stanovanje: gradbeno dovoljenje oz. potrdilo pristojnega organa občinske skupščine, da za nameravano rekonstrukcijo ni treba gradbenega dovoljenja; zemljiško-knjižni izpisek, kadar rekonstruira lastno stanovanjsko hišo ali stanovanje; izjavo lastnika stanovanja ali stanovanjske hiše oz. upravljalca družbenega stanovanja, da dovoli nameravano rekonstrukcijo; menico do višine najetega posojila, podpisano od kreditno sposobnih porokov, kadar opravlja rekonstrukcijo v družbenem najemnem stanovanju ali v lastnem stanovanju, ki še ni vknjiženo v zemljiški knjigi;

d) kadar potrebuje posojilo za pridobitev stanovanjske pravice: odločbo o dodelitvi stanovanjske pravice na novem najemnem stanovanju, v kateri je določen znesek, ki ga mora prispevati; dokazilo, iz katerega je razvidno, da je dodeljeno stanovanje novo; menico do višine najetega posojila, podpisano od kreditno sposobnih porokov;

e) kadar s posojilom kupuje stavbno zemljišče od pooblaščen organizacije kupoprodajno pogodbo; menico do višine najetega posojila, podpisano od kreditno sposobnih porokov.

V vseh navedenih primerih mora občan, ki ima lastnost delavca v združenem delu ali ki je upokojenec, priložiti še odstopno izjavo in upravno izplačilno prepoved, s katero zagotovi redno odplačevanje posojila.

Kmetje, zasebni obrtniki ali občani, ki opravljajo svobodne poklice, morajo zaradi ugotovitve kreditne sposobnosti predložiti potrdilo pristojnega občinskega organa o višini dohodka in potrdilo o poravnanih davčnih obveznostih in menico, podpisano od kreditno sposobnih porokov.

Zasebni obrtniki in občani, ki opravljajo svobodne poklice, morajo predložiti podružnici banke še trajni nalog za plačevanje obrokov z njihovega žiro računa.

Podružnica banke lahko zahteva, da upokojenec odpre pri podružnici banke račun, na katerega bo dobival pokojnino. V tem primeru predloži upokojenec še trajni nalog za plačevanje obrokov.

20. člen

Najkasneje 15 dni po predložitvi zahtevka za posojilo in ustrezne dokumentacije, naštete v 19. členu, iz katerega je razvidno, da je občan kreditno sposoben in da namerava porabiti posojilo za namene, ki so določeni v tem pravilniku, vroči podružnica banke občanu pisмено obvestilo o odobritvi posojila in ga pozove k sklenitvi posojilne pogodbe.

21. člen

Občan, ki varčuje po tem pravilniku, dobi po končani dobi varčevanja pravico do posojila, katerega višina je odvisna od tega, ali kupuje oz. gradi stanovanje oz. stanovanjsko hišo v okviru: družbeno usmerjene stanovanjske graditve, organizirane stanovanjske graditve na večjih stavbnih kompleksih, druge graditve v okviru občinskega programa stanovanjske graditve.

Kaj šteje za družbeno usmerjeno, družbeno organizirano ali za drugo graditev, določi pristojni organ občine. Višina posojila je poleg tega odvisna še:

od višine privarčevanega zneska, od varčevalne dobe, od načina varčevanja, od vrednosti standardnega stanovanja,

Odplačilna doba za posojilo je odvisna od povprečnega mesečnega dohodka na člana družine občana — posojilojemalca in njegovega zakonca.

Pri izračunu povprečnega mesečnega dohodka na člana družine posojilojemalca upoštevamo mesečne osebne dohodke obeh zakoncev, ne pa tudi njunih otrok, ki že prejema osebne dohodke.

Za člane družine štejemo oba zakonca, njune otroke in nepreskrbljene starše, če živijo z zakoncema v skupnem gospodinjstvu.

22. člen

Občan, ki kupuje stanovanje ali stanovanjsko hišo v okviru družbeno usmerjene stanovanjske graditve, oz. kupuje stanovanje ali zida stanovanjsko hišo v okviru organizirane stanovanjske graditve, dobi in vrača posojilo po tej lestvici:

Varčevalna doba	Posojilo izraženo z odstotkom od privarčevanega zneska (brez obresti)		Ce znaša povprečni mesečni dohodek na člana družine	
	z rednimi mesečnimi plogi	z enkratnim plogom	manj	več
			kot polovica povprečnega mesečnega osebnega dohodka, ugotovljenega v SRS v letu pred odobritvijo posojila	
			je doba vračanja posojila	
5 let	80 %	120 %	12 let	9 let
4 leta	120 %	160 %	15 let	12 let
3 leta	160 %	200 %	18 let	15 let
2 leti	200 %	250 %	20 let	17 let

23. člen

Občan, ki kupuje stanovanje ali zida stanovanjsko hišo izven usmerjene ali organizirane stanovanjske graditve, vendar v okviru občinskega programa stanovanjske graditve, dobi in vrača posojilo po tej lestvici:

Varčevalna doba	Posojilo izraženo z odstotkom od privarčevanega zneska		Ce znaša povprečni mesečni dohodek na člana družine	
	z rednimi mesečnimi plogi	z enkratnim plogom	manj	več
			kot polovica povprečnega mesečnega osebnega dohodka, ugotovljenega v SRS v letu pred odobritvijo posojila	
			je doba vračanja posojila	
2 leti	60 %	100 %	9 let	6 let
3 leta	100 %	140 %	12 let	9 let
4 leta	140 %	180 %	15 let	12 let
5 let	180 %	220 %	17 let	14 let

Po tej lestvici dobi in vrača posojilo občan tudi za: rekonstrukcijo obstoječih stanovanjskih hiš in stanovanj, pridobitev stanovanjske pravice, nakup stavbnega zemljišča od pooblaščen organizacije ali občine.

24. člen

Podružnica banke v dogovoru s samoupravno stanovanjsko skupnostjo in organizacijo oz. vsemi posojilodajalci ustrezno skrajša dobo odplačevanja posojila, če so mesečni obroki od vseh posojil za isto stanovanje ali stanovanjsko hišo nižji od stanarine, ki bi jo plačeval občan po predpisih o stanarinah.

25. člen

Občan, ki varčuje več kot pet let, dobi sicer enak odstotek posojila kot občan, ki varčuje pet let, vendar se mu doba vračanja posojila za vsako nadaljnje leto varčevanja podaljša za tri leta.

Najdaljša možna doba vračanja posojila je 25 let.

